

Panther — võimsaim soomusmasin maailmas

Veendumust, et saksa sõdurile antakse ainult parimad relvad, elgu need olemasolevate parandatud mudelid või täiesti uued konstruktsioonid, kinnitas küllaskäik ühte sõjalisest tehasesse, mis tegutses pidevalt soomusmasinate katsetamistööga. Et seal töötatakse intensiivselt niivõrd saagiks saadud tüüpide proovimisel kui ka oma soomusmasinate edasarendamisel, seda ei tarvitse enam rõhutada.

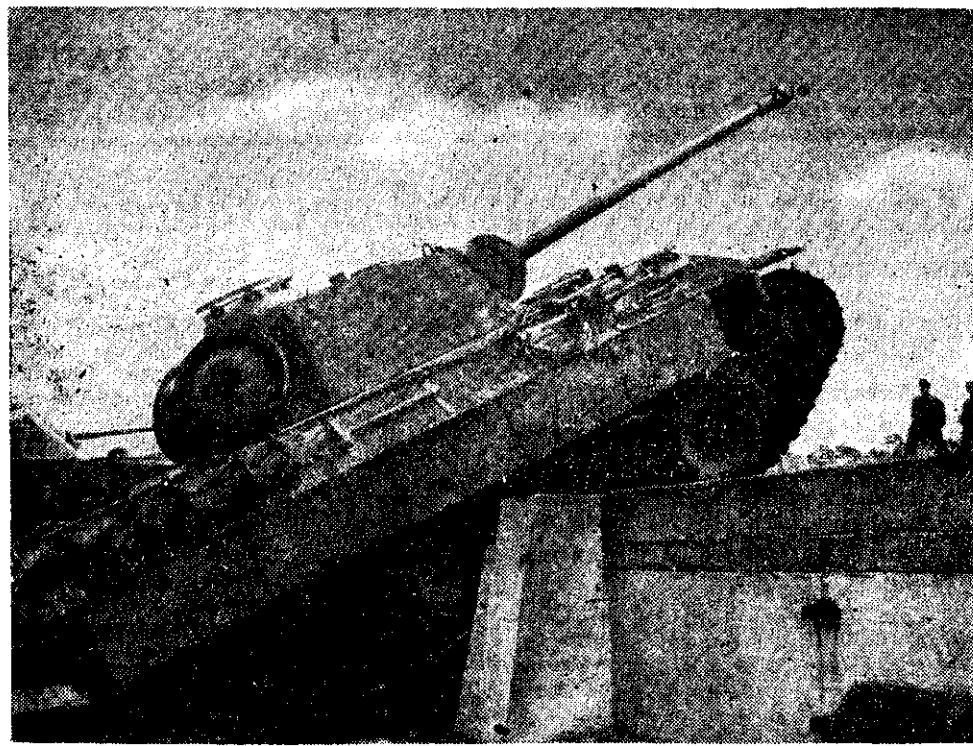
Nüüd, mis soomusmasinale esitatakse, puutuvad selle tulejõudu, liikuvust, nende soomust ja juhtimiseasendeid. Tehakse vahet soomusmasinate vahel luureotstarbeks, mille ülesandeks on luureandmete muretsimine. Neilt nõutakse suurt kiirust, suurt sõidupiirkonda ja kaugeleulatuvat sidet. Need luuremasinad pole määratud rünnakuks, peavad aga siiski omama relva, millega end vajaduse korral kaitsta. Liikumiseviis on nende juures tähtsam kui tulejõud. Soomuskattel on nende kahe omadusega võrreldes väiksem tähtsus.

Tugevat soomuskatet ja suurt tulejõudu nõutakse jalaväesoomusmasinalt. See peab koos jalaväega murdma sisse vaenlase positsioonidesse. Nende soomusmasinate kiirus jääb tulejõu ja soomuskatte kõrval piiratuks.

Soomusmasinad, mis iseseisvate üksuste raames soomusdiviisidena, soomuskorpustena ja isegi soomusarmeedena peavad mõjutama lahingu tulemusi ja mida rakendatakse operatiivselt,

nõuavad suurt tulejõudu koos suure liikuvuse ning hea soomuskattega. Väli- ja arvatud masina juht, tuleb meeskonnalt täita mitmesuguseid ülesandeid. Tuleb uurida maastikku, otsida eesmärke, laadida ja sihtida, pidada sidet üksuse raames. Üks mees ei suuda kõiki neid ülesandeid täita. Seepärast on sõjareisil soomusmasinail juht, radiotelegrafist, sihtur, laadijad ja lõpuks veel taktikaline juht. Ilma lähemalt selgitamata on endastmõistetav, et nii tulejõu kui liikuvuse määravad mitmesugused tegurid.

Seomuskattete avaldavad mõju soomuse tugevus, nurgasend ja materjal. Eriti tähtsapanu vajavad soomuse murete kaitse, õhujuhtimine, laskeavad, klappid ja vaatlusvahendid.

Mespool mainitud tingimusi püüavad saksa soomusmasinad oma võimalikus täiuslikkuses ja pidevas edasiasenemises täita. Nendele pandud lootused on täitunud lahinguis Poola sõjakäigus, läänes ja Põhja-Aafrikas, eriti aga idas ja nüüd ka Itaalias. Samal viisil tegutsesid ka vastased, kes püüavad sõjakõrgemusi ära kasutada pidevalt parandada soomusmasinate tulejõudu, kiirust ja soomuskatet.

Kui Saksa relvatööstus laskis mõeldud aastal välja pikatorulise Tiigri, siis ehitati sellega soomusmasin, mis ületas kõik senised, ka võõraste armee- de tüübid.

Sellele järgnes nüüd Panther. Algu- näib, nagu oleks sellega astutud samm tagasi, kuna nii relvastust kui kogu- kaalu on vähendatud. Sellest hoolimata on Panther praegu täiuslikum soomus- masin, kuna siin viidi läbi tehnilisi täi- endusi, mille kohta ei saa endastmõis- tetaval põhjusel avaldada üksikasju. Tema tugevus on nii suur, et teda võib iseloomustada kui võidetamatut kind- lust. Meeskond on sellel soomusmasinal viieliikmeline, kelle vahel on kõik üles- anded selgesti ja täpselt ära jaotatud. Võrreldes Tiigriga omab Panther veel hea omaduse, et teda võib laadida ta- valises kaubavagunisse ja ta ei nõua erivagunit. Tema laskemoonavarud on rikkalikud ja asetatud meeskonnale käepärast. Vastepidi Tiigri ole Pantheri juures võetud kasutusele viitused seinad. Hoolimata ta kõrgeist tulejõust on Panther, kaaludes 60-tonnise raskei- ma Tiigri-tanki kõrval ainult 43 tonni, siiski kiire ja liikuv.

Pantri ehitamisel oli tähtsapanuväär- teline tegutsemisviis: üldiselt lähevad

uued mudelid enne väeosadesse saat- mist veel proovikäitistesse, kus nende „süda ja neerud veel kord üksikasja- lise läbi proovitakse“. Panther saadeti aga kohe väeosadesse, nii et nende proovimine toimus võitlustel. Samal ajal tegi riigiminister Speer korralduse nende massiliseks ehitamiseks, sest rin- ne nõudis võimalikult kiirelt head, kee- mise raskusega soomusmasinat! Tänu suurepärasele koostööle riigiminister Speeri, soomusüksuste kindralinspektuuri ja sõjaväe relvaameti vahel vajati Pantri ehitamiseks ainult kaheksa kuud! See asjaolu kinnitab Saksa relvatööstu- se ainulaadset saavutusvõimet.

Pantri vastab mitmekesisel maasti- kul kõigile mõetele. Paksudes tolm- pilvedes liigub ta suurema vaevata lä- bi liiva, veereb alla järskudel nõlva- kulelt ja ronib ilma pingutusteta kõr- gendikele. Et tema viimastmainitud või- meid veel eriti proovida, ehitati kunst- likke kõrgendikke. Neile lisanes veel kunstlikult ehitatud laineline tee, mil- lel tavaline soomusmasin või vastaste tank teed kaasaõitjale väga ebameel- divaid hüppeid. Tiigrit, veel enam aga Pantrit, segavad need lained väga vähe. Mõlemad liiguvad teel täiesti rahuli- kult ja tõendavad sellega, et nad või- maldavad kõnkiikul maastikul vaaleja- le ja sihturile eesmärgi pidevat ja täp- set jälgimist.

Saksa relvatööstus on nüüd vaenlase soomusmasinate vastu uusi tõrjere- lvi välja saatnud, mis tõendavad taas pi- devalt oma võimeid.

Lõppes õhukaitsenädal Viljandis

Pühapäeval, 2. juulil lõppes Viljandis õhukaitsenädal, mille puhul oli korraldatud ulatuslikum demonstratsioon Viljandi turu- väljal, kus juhataiti sisse häirega.

Demonstratsioonil anti põhjalik ülevaade kõigest sellest, kuidas kodanik peab toim- ma juhul, kui Viljandit tabab terroritõrjuna- ning kui hooletas heidetakse süüetõppe.

Idarinde väravahoidjad

Bolshevikud ründavad Soome lahe tõkkeriivi äärmise visadusega

PK. Võimas heitlus Atlandi rannikul ületab praegu kõik juhtunu teistel rin- netel. Arvestades jõudusid, mis läänes koondusid viimaseks otsustavaks sõnd- museks, peavad sõndmused põhjapool- sel idarindel näima kääbuslikena selle kõrval, mis mitte otseselt ei ole seotud tema pulsioõkidega, tema maaga, tema võitlejate ja inimestega. Ja ometi asub siin Soome lahe ääres üks sõja raskuspunkte: igivana rünnakvärav Ve- nemaa läände suunduvaale dunaamikale.

Sajandeid püüdis tsaririik kaugele avada seda „akent läände“ ja Nõuko- gude Liidu esimesed ekspansioonikatsed algasid samal kohal Soome ja Balti riiki- kide vastu. Sõja algul idarindel suruti Nõukogude Läänemerealaevastik, vaata- mata tema arvulisele ja tonnaažilisele ülekaalukusele, sõrtemaailiselt tagasi tema baasidele Leningradi ja Kroon- linna kuni ta lõpuks pudelikaelas en- diste Soome saarte Lavansaari, Peni- saari ja Seiskari taga operatiivselt oli halvatud. Seal asuvad nad nüüd, lahing- ulaevad ja ristlased, hävitajad ja tor- peedopasaadid, tegevuseta ja eesmärgita, hoituna tule all miinitõketest ja kerge- test Saksa-Soome merejõududest.

Kui 1943/44. a. talvel Saksa väed Leningradi rindelt tagasi tõmmati, suu- renes ka vaenlase merejõudude mängu- ruum piirkonna pärast Oranienbaumi ranniku eest kuni Narva laheni.

Varsti seejärel alustasid bolshevi- kud suuremat maabumiskatses mitmes kohas Eesti põhjarannikul. Sellest ei võtnud osa mainimiseväärseid merejõu- de, kuigi Leningradis ja Kroonlinnas olid suuremaks operatsiooniks valmis ristlased ja mitu hävitajat.

Et Moskva võimukandjad oma Lää- nemere-laevastikku peavad veel täht- saks kaardiks oma mängus, ilmneb ka hiljuti toimunud laevastikujuhi Kusnie-

zovi nimetamisel Nõukogude suuraadmi- raliaks.

Vaevalt mõõdub sõda, kus bolshevi- kud jätkavad otsimata lõnka Saksa-Soe- me julgestuslinn, mille kaudu nad võiksid hoogu võtta surmavaks lõõgiks tagala vastu. Et neile seni igasugune edu on jäänud saavutamata, on esma- joones Saksa kergele merejõudude tee- ne, kes seisavad nagu post selle rün- nakvärava ees ning lämmatavad idus iga vastase katse — murda tõket.

Nii langeb Saksa ja Soome mereväe- üksustele Soome lahe idapoolsele osale kahekordne ülesanne — nad on mere- teede valvurid ning ühendusliikis mõle- ma maarinde vahel. Jääb Vene rünnak- värv ühel päeval valveta, siis ähvardab Balti rannikut ning Soome lõunarannik- kut latentne invasioonihoo!

Nõukogud tegid kõik, et endil koer- mavaid valvureid kaelsid ära saada. Nad proovisid seda ja teist vahendit — kord ründavad nad õhus 20, 40 või koguni 60 lennukiga, siis jälle on need kiirpaadid, mis kunstliku uduseina kait- sel või suveõõ hämaruses püüavad tor- peedodega ja pardarelvadega saavutada vaba teed läbimurdeks. See on väike- sõda, mida peetakse siin Soome lahes. Mõnikord näib, et see tahab uinuda mõneks päevaks ning elavneb siis uues- ti elementaarse ägetusega. Tema erili- seks tunnuseks on visadus, millega seda mõlemal poolel peetakse. Ükski nii ras- ke rünnak ei ole ka lähemaks ajaks sundinud Saksa julgestusüksusi loobu- ma oma positsioonidest.

Ent ka bolshevikud ei anna järele, ründavad vaatamata kõigile kaotustele ikka jälle tõkkeriivi, mis hoiab koos suure rünnakvärava tiibu.

Nad ei seisa sõjalaeva rambivalguses, miinitsid ja puhastusüksused, võit- lussõidukite ja väikeste valvelaevade vaprad meeskonnad, ja ometi on nende ülesanne ja võime lõpmatu suu. Nen- de julgus ja vastupidavus võimaldavad ka maarinde mõlemal tiival — Karja- las ja Narva juures — toetuda kindlale usule, et värv läände jääb bolshevikule suletuks!

Sõjakirjasatja Olaf v. Fersen.

Suri prof. dr. med. A. Paldrok Kuulus arstiteadlane maetakse Kuressaures

Kuressaures suri laupäeval, kell 17.30 pärast lüüdnat ajaveereseone lõhkemise tagajärjel prof. dr. med. Aleksander Paldrok. Professor Paldrok haigestus juba esmas- päeval, 26. juunil. Vahepeal tundis ta end veidi paremini, kuid reedel muutus kadune tervisek olukord halvemaks. Laupäeval hal- venes see veelgi ja lõppes pärastlõunatu- nides surmaga.

Kadunu matused toimusid neljapäeval, 6. skp., k. 16 Kuressaures.

Prof. Aleksander Paldrok on sündinud 16. mail 1871. a. Kavastu vallas Tartumaal.

1897. a. omandab Paldrok maasari kutse ja järgmisel aastal pärast väitekirja „Zur Entwicklung der Dickdarmbrüche“ kaitsmist Tartu ülikoolis doktori kraadi.

Ta jääb ülikooli juure töötama eradot- sendina, siis dotsendina ja hiljem professo- rina naha- ja suguhäiguste erialal.

Prof. Paldrok on olnud Eesti Punase Risti kauaaegne kaasliiklane Tartu komitee kaudu, kaasa töötanud ka Saaremaa kon- sultandina.

Bolshevik Eestisse tulekul vabastatakse ta Tartu ülikooli teenistusest 1. veebruaril 1941. a., mille järele asub ümber Saksamaa- le, kust ta 1942. a. kodumaale tagasi pöörd- dub, töötades siin kuni surmani praktilise arstina.

Prof. Paldrok on avaldanud rea teadus- likke töid arstiteaduse alal, eriti pidalitõve (lepra), selle inimsoo suurima vaenlase rav- i kohta, millega ta on loonud endale ma- ilmakuuluse ja toonud suurt kasu kogu inimsoole.

Pidalitõve ravimise meetodeid seest eel- hõlpselt ümber loonud ta talle antud Püha Laatsaruse orden.

Tallinna osavusmänguaparaadid teenisid juunis 3150 rmk

ERÜ Tallinna ringkonnametil valminud arvutete kohaselt andsid mõõdnud kuu jooksul Tallinna sõõklates, restoranides ja mujal avalikes asutustes ülesseatud osava- mänguaparaadid ja automaatsed grammofonid tulu kogusummas 3150 rmk.

Üldse on praegu osavusmänguaparaate Tallinnas tegevuses arvatult 23 ja automaat- grammofone 5. Asutuste hinnalekku tõttu seisab kasutamata 13 osavusmänguaparaati ja 9 grammofoni.

100 aastat Soome poliitilist ajakirjandust

Pärast seda, kui Soomes juba varemalt olid ilmunud kohalike uudiste ja meelelahutusi- lik sisuga ajalehed, anti 1844. aastal J. V. Snellmanni poolt Kopios välja rootsikeelse ajaleht „Saima“ ja soomekeelne „Masehe Söber“, mis esmakordselt teenisid poliitilisi huve. Rootsi keelne ajaleht jätkas juba kahe aasta pärast hingusele, kuna „Masehe Söber“ 1855. aastal vene tsaarivõimude ohvriks. End need mõlemad aitasid soome rahva poliitilisel ärkamisel suuresti kaasa levitada rahvusliku kultuuri ideed ja süvendada soomlaste ühtsust ja rahvuslikku tulevikku. Kui kaugele soome ajakirjandus sellest saadik on arenenud, näitab „praegune ajalehtede ja ajakirjade rohkus“. Ühtekui on ilmnud Soomes praegu ümmarguselt 800 ajakirja ja 167 ajalehte. Lõunad aastal anti välja 38 uut ajakirja ja 2 uut ajalehte.

JÄRVA TEATAJA nr. 79
Neljapäeval, 6. juulil 1944. a. Lhk 2

Sõduri- pihtimus

Kallis ema! Tean seda päris kindlasti, et nii kütüdsin sind viimati siis, kui olin veel tibatilluke ja mulle oli Su stiil nagu kana- pojale sinnaaks varjupaigaks ja trööstiks. Siis aga, jah, kui sirguisin suureks, hakkasin nagu karima ja hõbenema neid kahte liht- sat heilitussõna. Iga lembus, iga ohjeldama- tu meeleolu tundus oma tilatuses liialt so- bolimatu meie talupojakodu halluses. Nii jäid ikka kõik meie tundumused sõdamessõ seite- me luku taha ja Sulle, mu ema, langes harva-harva osaks mõni vääriline meele- pidamine.

Ja aga Siin osandki seda tahta ja igat- seda — Sulle oli sellest küllalt, kui meil kolmel vennal, mõnikord elus hästi läks. Siis sõrased Su silmad õnnes seda enam, et muidu Sa tundsid ainult sõda ja muret. Nii tean, kui õnnelik Sa oled oma vähenõudlik- kuses lugedes kahte nii tavaliseks viisaku- vormeliks kulunud sõna „kallis ema“. Ja mitte ainult Sulle ei ole need sõnad har- daks tšauks, vaid ka mulle, kes ma neid praegu tase, peagu kuulmatult sosistan na- gu esimene kord oma elus.

Tõtt öelda kirjutan sellepärast, et tahan vabaneda tinnest, mis teeb mulle lõpmatu- d etteheiteid. See oli siis, kui jätsin Sinuga hüvasti, mu ema, et võtta taldade alla sõja- teed. Olin viimane mineja Su kolmest po- jast — ja see viast ühisküki äkki enne rou- gi äraõitu Sinu krobelsi ja vaevatud talu- nasekisi haarama minna varukast. — „Poja- kene... pojake...“ paisus Sinu soisasti- mine lõkkele nagu tuba alt. Mina aga re- bidin järevalt ja hoolimatult lahtil selle- t haardest, nagu hõbenedes seda sõdamessõ tuluvast tunnet. Või olles viimane sõda — hõbenesin Sinu kallistust perrooni seisevate inimeste ees, sest Sa oled juba kümnetom- bundud ja suuralt muutis Su liigutused kodumaa. Ja et mulle oli veel täiesti tundmatu selline emaarmastuse looduse- lline vallandamine.

Nüüd tagantjärele sellele mõeldes, teeb mulle valu, et ma siis ei toimunud nii nagu oleks see olnud õige. Ainult mõni südamik sõna, mõni vihje pojaarmastusest — see

oleks kõik muutnud. Oleks väär paluda nüüd Sinult andestust, sest emastüdame ava- ruses ei ole ruumi solvumisele ja miingiu- gusele emadigustundusele. Nii on see kiri ainult selleks, et teha Sulle häädimeeli. Tean, et olgu see kiri nii hää või halb kui tahes, Siin võtad seda ikka ühesuguse rõõmulõ- keadusega nagu seda võib võtta ema, kes oma lapsega on seotud viimase kui ühe hing- ega. Mulle on see teadmine oma teo väärteuseks ja suurimaks rahulduseks.

On öeldud, et kaugused lähendavad ar- mastavaid südameid. Võibolla... Vaevalt, et mul oleks kunagi varem muidu olnud Sinu jaoks sellist avameelsust ja sõnu, kui nüüd, pärast neid päevi, kus mitmed ja mitmed surmaleitused on hõljunud üle minu ja meie rahva. Need on rindemeale- olnud, punkimõistlused, ebamäärased mõt- tevirvendused suvedes, kus rinnegi on tun- didepikkuselt tärnunud vaikuses täis linnu- laulu ja süvist looduse kasvamis- ja küt- semisrõõmu. Siis aga plahvatab valla rinde- närvilikkus nagu palavikhoog: alguses mõ- ned üksikud lausud, mis varsti paisuvad tihe- daks tulepõlde, milles ka kahurid siin ja seal pool lõge algavad oma rasket kõnet. Üle päa hakkab õõnalt ja ängitsevalt vihi- sama ning iga su kehahelge on valmis pais- kuma pikali ja suruma end tihedalt, tihed- dalt ligi maad... See on uitamine elu ja surma piirimaadel, kus õpid nägema ja tundma ka seda, mida ennem endas kan- did poolaimamisi nagu varjusemas. Äh- mastele tunnud mõtted keerduvad nüüd sõja võikast varjast välja nagu ilmutused, seades juat rindekontraetides oma ühiselguse.

Nii on ka Sinuga, mu ema, ja Sinuga mu kodumaa. Nüüd alles tunnen mõlema sõna siin ja õiget tuuma, kuna nad varem olid mulle enam-vähem ainult mõistet ilma vere ja eluta. Näd mõlemad on üksteisega nii seotud, nii lähedased, et neid võib täi- likult tunnetada kas koos või siis peagu üldse mitte.

Kodu, ema ja isamaa — on, kes võtavad üksikord avasüli vastu sõjast tagasiöördu- va poja. Nii nagu ema, ootab ka kodumaa alati oma poegi tagasi ellu, tööle, arengule. Nende mõlemate suurus on igavestikest- mee, selles lõputus inimahelas, mille üheks jätkuks olen mina — mina oma väikeses ja inimlikkuses, mis saab endale aja suuru- se rahva saatuses ja eluvõitluses.

Mõtlen nii, mu ema, ja Su kuju muutub järjeet-järjeet pühmaks ja ligipääsmatuks suureks. Oled lihtne talunaine — ja elad

oma elu samasuguse loomulikkusega nagu kaavab puu või põld kannab vilja. Sa ei mõtle ega targuta palju etu üle ning Su hääduus on vaga tema lihtsuses ja loomulik- kuses. Kogu Su elu on olnud vaid üksikute- pik ja vahelduseta tööpeev, kus rõõmu ja õnne läigatas nälama harva nagu sügiselt päikest, kuid ka millegi puudab soojus ja õige läige. Pidi ju terve meie pere alati valmis olema nälja tuule puhuda, sest nagu ütles Sillanpää: „Ma ei saa kõnelda oma isamaast, sest mul isal ei ole silmaani veel maad olnud. See tundub küll imeilik, sest ta saab varsti 70 aastat vanaks ja ta on suurima osa neist aastast tarvitatud just maa harimiseks.“

See rentnikupeja vaesustunne viit oligi, mis varem nõristas kõigist kõlavaist ja üli- laist sõnust isamaast segeli vaid õõnest paatost ja fraase. Mulle jäi kõik paraaditav ja uhke kuidagi võraks ja kaugeks. Nüüd aga tunnen, kuidas isamaa järk-järgult saab minust suurema, üllama ja kohutavama sion. Tajun päris reaalselt iga hingepõlge, et ar- mastan seda maad, kust Sulle, mu isa ja ema, kuulub ka vaid renditud maastikk. See tundus sõõb end aeglaselt nagu tuli sügavale ja sügavale. Iga mälestuskil- luke, olgu hää või halb, valutaski veele rõõmsust kerge, annab isamaale mu südames tugeva armastusleegi. Olgu see mälestus- pilt mu noorusmaalt, kus paljajalu kahlas- in kastest märjal niidul, mis päikeses helkes- ni teemandidil, või savehommik, kus Sa aidatrepli kõngitsesid jalga kinni paaritun- nilise uue järele ja ees oli päev täis hinga- tuseaeta tööd — see kõik on imepilske kübemeke isamaa biigeltervikust, milles töötad, arened, kannatud ja oled õnnelik. Sa oled üks pintslitõmmes sellele lõpetamatu- higeelmasina, kus elubilans varjundab vär- vitooni kas helemaks või tumedamaks niis- samuti nagu teeb seda kompositsioon — rahva saatust — omakorda määrab üksiku värvi ja osa.

Mul on mälestusis õige vähe ilusat ja hääd. Vaid tööd ja muret on säll nagu Sul- gi, ema. Olen nii vaene sellest, mis teeb elu kütkestavaks ja mida tahaksin uuesti otsast läbi elada. See vaesus on nüüd mulle nagu õnnistuseks: on jäänud ainult isamaa, ainult üks soov, et jääks mu rahvas. Selle eest olen valmis igaks ohvriks, võin olla kas või kahuriliha — narmakas kistud vormitu lihatomp, võigase oma vere saatuses... See kohutav ja stinge pilt, see on tõdustitu- vade surmamastikule, mille eest eslotsa

tõmbuks tahes tahtmatult kõrvale nagu arg- laps. Kuid ma pean julgema mõelda lõpuni ja nii kordan mõttes nagu altaritõotust: kas või kahuriliha... kas või kahuriliha — si- nu eest isamaa, mu kodu, mu rahvas... Alles nii valmita ohvri eesrasti, saab mõis- te isamaast tohutud mõõtmised ja kohutava- sion, mida järgitu armastus meil nõuab.

Tean, tean, kuidas nüüd sinne kisendab emainstinkt. Üle Su nõi laskub hall, raske- vari, kortund nõi joonistuvad veelgi selge- malt ja Sa oled vaid üksikuna sõna: „Eil Eil!“ tühjades variatsioon. See on emastüdame krampik kiindumus ellu — sama vana kui on maailm ja rahvas Aegade algusest sa- adik on see olnud nii ja ka nüüd, kus ema- süda päev-päeval saadab sõjamehi nende teed. Tihti murrab emarmastuse egoism- endale tee üle rahva ja au ning on valmis igaks roimaks, kui vaid jääks see, kelle ta on andnud elule. Mu heitlik hing mõistab seda täiesti, sellepärast jääb minn poelt viiskamata kivi Mare ja ta poja traagikale, kuid siit lõpu endale jälle ütle, et tohi ük- sikisiku saatust vägivallalt lahutada rahva- saatusest. Need kaks kuuluvat ühte, nad on peagu üks, nii et ei saa vigastada üht sur- mahaava lõõmata teisele. Tea, mu ema, et areneva ja kasvava koosrahvaga, iga rahva kannatus või õnn surub ka meie elukäigule oma piteeri.

Võib-olla tunduvad Sulle, mu ema, eel- nevad sõnad süütutena, kui meenutad oma elupikkust, rentnikunaise põlve ja neid päe- vi, kus pidi pigistama iga pisikat oma suu- täiest, et anda lastele võimalust hariduse ja edu poole pürgimiseks. Ei ole siin kerge leida õiget sõnu — kuid kas see ei ole ju- ba väärtsu omaette, et see võimalus üldse oli, et võisid kõik püüdnud lõpuni viia samas keeles, milles laulsid mulle hällilau- lu, nii et mind ei sundinud kunagi maha- salgama oma rahvast ja sellega ka Sind, mu ema. Meil oli küll isamaa andnud kibeda- võitu osa, kuid ka meid kandis sama areng, mis eestlasele punase aastaga pooleks löi- gati. See on vaid valalepukkenud maailma- torm, milles Siin töõ- ja pisaravilja nop- pimise käegakatsutavast kaugusest ähvardab tühjusse kadada. Siin tead, et Sul on õigus sellele ja ei leia ühtki vabandust ülekohtule, kui sõda võtab Silt ühe või kõik kolm poe- ga. Su sõda tõrjub seda õhvrit andmast ka- siis, kui päris täpselt tead, mis meie rahval on kahtlul selles heitluses. Siin räägib oma- armastus ikka tugevamini kui mõistus.

Lõpp 3. leheküljel

Lbk. 3

A grainy, black and white photograph showing three individuals running through a wooded area. The person in the foreground is running towards the camera, wearing a dark jacket and light-colored pants. Two other people are running slightly behind and to the left. The scene is filled with trees and foliage, suggesting a forest or brushland environment. The overall tone is one of urgency or escape.

Sõjakirjasaatja Mart Lukk.

Pataljon omailpoolt ei unusta toredat noori. Nad saavad pataljoniülevalt tuntu valduse, mis kõlab järgmiselt: „Teie kind minule alluvate pataljonile raamatute nä osutus rõõmustavaks ja kiiduvääraks ürit seks, võimaldades panna afuse pataljon

Invasioonirinde metsamaastikus lõpeb järjekordne vaenlase õhudessant-trupi „invasioon“

See kõik on aga alles aidemeteloomis-
algus. Pataljonilem on laenukud liie and-
Elva noortemeevale ligi tuhandemargas
summa, mis leekuud ühest meekonna
vabaleist korjandusest. Vähe sellest -
pataljon soovib näha ka uljaid noori enes-
ees. Selleks on antud liie noortele kutes pa-
taljoni külastamiseks. Ja noored on lubanud
tulla meid lõbustama - meile laulma j
muusiteerima, tantsima ning mängima.
Nüüd me ootame neid!

Sõjakirjasaatja Mart Lukk.

laagrit

Esmaspäeval külastasid Eesti Kutsekogude noortetöösakonna noortetöö referentide vahendajate laagrit Koitjärvel Eesti Kutsekogude president R. Karro, Eesti Noortepastaabi ülem G. Kalkun, EK asepresident V. Pihlak, EN pastaabi õppekultuuriosakonna ülem H. Michelson jt.

27. juunil s. a. KAOTATUD Paide linna v
hele NAISTE-KÄEKOTT Ilmar Luik'i ostm
raamatu ja toidukaartiga. Ausat leidjat pa
lutakse see viia Politseijaoskonda.

Churchill: „Meie teeme invasiooni, aga kuhu peaksime endid päästma?“